

Tack för att du lämnar synpunkter på vattenmyndigheternas samrådsmaterial!

Nu är det dags att tycka till om de kommande sex årens vattenförvaltning. Synpunkter kan lämnas på förslag till *förvaltningsplan, åtgärdsprogram, föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster och delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka för ett eller flera av Sveriges vattendistrikt.*

Tillsammans värnar vi vattnets värden

Det här Word-dokumentet är framtaget som ett verktyg för dig som arbetar i en kommun eller annan organisation där synpunkter på samrådsmaterialet kan komma från flera personer. Vi ser helst att ni skickar in synpunkterna på samrådsmaterialet via webbenkäten. Genom att du använder webbenkäten underlättar du hanteringen av inkomna samrådssvar och vi kan fokusera på att förbättra innehållet i dokumenten. Webbenkäten hittar du på <https://webropol.com/s/vattensamrad>

Dina synpunkter ska ha kommit in till vattenmyndigheterna senast den 30 april 2021.

Formuläret är uppdelat i flera avsnitt:

- Uppgifter om dig som besvarar frågorna
- Vilket eller vilka vattendistrikt synpunkterna gäller
 1. Frågor om förslag till förvaltningsplan
 2. Frågor om förslag till åtgärdsprogram
 3. Frågor om föreskrift om miljökvalitetsnormer
 4. Frågor om förslag till delförvaltningsplan med åtgärder mot torka och vattenbrist
 5. Frågor om tillhörande bilagor till samrådsmaterialet
 6. Fråga om miljökonsekvensbeskrivning
 7. Övriga synpunkter

Om du vill lämna synpunkter på bedömningar av enskilda vattenförekomster och åtgärdsförslag för dessa kan du göra det direkt i Vatten Informations System Sverige, [VISS](#).

Instruktioner

Du kan lämna synpunkter på alla delar av materialet men det är inte nödvändigt att svara på alla frågor för att kunna skicka in svar. Välj ut de delar som du eller din organisation är berörda av. Som ett stöd för att underlätta processen med att ta fram synpunkter finns alla frågor samlade i detta Word-dokument. Ett tips är att arbeta i Word-dokumentet och sedan kopiera in svaren i webbenkäten på aktuellt ställe. På www.vattenmyndigheterna.se/samrad hittar ni webbenkäten, adresser samt allt samrådsmaterial.

För kännedom så visar denna Word-enkät samtliga frågor för samtliga vattendistrikt. I webbenkäten kommer endast de frågor visas som hör till det eller de vattendistrikt som du valt att svara för.

Mer information om hur vi hanterar personuppgifter och handlingar som kommer in till vattenmyndigheterna finns på vattenmyndigheternas webbplats ([länk](#)).

Uppgifter om dig som besvarar frågorna

Ange vilken typ av organisation du representerar: *

- Kommun
- Länsstyrelse
- Central myndighet
- Vattenorganisation (vattenråd/vattenvårdsförbund)
- Region
- Intresseorganisation
- Branschorganisation
- Företag
- Privatperson
- Övriga

Ange typ av övrig organisation:

Namn på organisation: SMHI

Kontaktperson: Niclas Hjerdt

E-post: niclas.hjerdt@smhi.se

Vilket eller vilka vattendistrikt synpunkterna gäller

Sveriges fem vattendistrikt.

Ange vilket/vilka vattendistrikt synpunkterna gäller *

Bottenvikens vattendistrikt

Bottenhavets vattendistrikt

Norra Östersjöns vattendistrikt

Södra Östersjöns vattendistrikt *

Västerhavets vattendistrikt

1. Förslag till förvaltningsplan för vatten 2021–2027

Ange dina synpunkter per kapitel i förvaltningsplanen under respektive rubrik.

1.1 Synpunkter på kapitel 1 – Inledning:

(Sida 14) SMHI håller med om problematiken med att jämföra statusklassningar mellan olika arbetscykler eftersom både underlag och klassningsmetoder förändras med tiden. Problemet försvårar utvärderingen av vattenförvaltningen eftersom det inte med säkerhet går att säga om det faktiska tillståndet förändrats eller om det bara är underlagen och metodiken som förändrats. SMHI föreslår därför att man med jämna mellanrum gör en återanalys av tidigare arbetscykler med samma metodik som används i den senaste statusklassningen. Detta skulle ge en möjlighet att bedöma hur tillståndet i miljön förändrats mellan olika arbetscykler och ge ett viktigt underlag för det fortsatta åtgärdsarbetet. Ett liknande arbetssätt används för HELCOM-rapporteringen.

(10 000 tecken)

1.2 Synpunkter på kapitel 2 – Beskrivning av vattendistriktet:

(Sida 22, fotnot 5) Förklaringen av konstgjort grundvatten är fel och bör ändras till: "Konstgjort grundvatten är grundvatten som skapas genom infiltration, vilket innebär att ytvatten pumpas upp från sjö eller vattendrag och infiltreras genom till exempel en grusås. Konstgjort grundvatten räknas som ytvatten.

(10 000 tecken)

1.3 Synpunkter på kapitel 3 – Tillstånd och påverkan i vattendistriktet:

(Sida 28) Det finns ett problem med de olika kategorierna av vattenförekomster (naturliga, KMV, KV) med tillhörande miljökvalitetsnormer. Uppdelningen av vattenförekomster i olika kategorier, med olika ambitionsnivåer, tycks inte reflektera ett avrinningsområdesperspektiv. Ofta härstammar lokala miljöproblem i en vattenförekomst från påverkan i uppströmsområdet, men är svårt att åtgärda denna påverkan om uppströmsområdet bedöms vara KMV. Följaktligen kan det uppstå situationer där en lägre ambitionsnivå uppströms (dvs i KMV-områden) gör det omöjligt att uppnå god ekologisk status nedströms (t.ex. i skyddade områden med naturliga vatten). SMHI föreslår att den sista meningen i stycket "Påverkan från mänsklig verksamhet" utökas för att beskriva hur man hanterar dessa situationer.

(Sidan 42) Det finns även flödesförändringar p.g.a markavvattning, dikning och sjösänkning men denna påverkan har hittills varit svår att kvantifiera eftersom kartunderlag inte varit allmänt tillgängliga. I takt med att underlag från markavvattning,

dikning och sjösänkning digitaliseras öppnar sig nya möjligheter att karaktärisera denna påverkan. Text som beskriver denna påverkan finns i nästkommande stycke, "Morfologiska förändringar", men SMHI rekommenderar att denna påverkanstyp även nämns i beskrivningen av "Flödesförändringar" även om omfattningen än så länge är svårbedömd. Lite längre fram i dokumentet (Diagram 3) är även "Jordbruk" nämnd som den främsta påverkanskällan som orsakar flödesförändringar.

(Sida 44, tabell 16). SMHI anser att vattenkraft även kan orsaka en förändring av morfologiskt tillstånd genom förändringar i erosion/deposition av sediment kring dammar och kanaler, schaktningar av sediment etc.

(10 000 tecken)

1.4 Synpunkter på kapitel 4 – Miljöövervakning:

(Sida 102) Det är svårt att bedöma hur långt från målet som övervakningen idag befinner sig och SMHI efterlyser en kvantitativ bedömning av måluppfyllelsen. Detta kan t.ex. bestå av en tabell som beskriver hur många av dricksvattenförekomsterna som idag har adekvat övervakning, och liknande mätetal. Detta skulle göra det enklare att bedöma hur övervakningen motsvarar kraven i vattenförvaltningsförordningen.

(10 000 tecken)

1.5 Synpunkter på kapitel 5 – Vatten i ett förändrat klimat:

(Sida 106) En viktig faktor som påverkar vattenresurserna är avdunstningen och transpirationen från vattenytor, mark och växter, dvs. evapotranspirationen. Dessa processer styrs främst av temperaturen och tillgången på vatten. Eftersom den pågående klimatförändringen leder till allt högre temperaturer, en längre växtsäsong, så ökar evapotranspirationen. Det betyder att den nederbörd som för några decennier sedan resulterade i en viss vattentillgång nu ger en lägre vattentillgång eftersom en större mängd vatten än tidigare avdunstar och transpireras tillbaka till atmosfären. SMHI anser det viktigt att öka förståelsen för att vattentillgången inte bara enbart beror av nederbörden utan även av evapotranspirationen, och rekommenderar därför att beskrivningen kompletteras med en beskrivning av detta.

(Sida 106-107) SMHI anser att riskbedömningen som utgår från nuvarande tillstånd (2013-2018) och den förväntade utvecklingen till 2027 riskerar missa den relativt stora påverkan som klimatförändringen redan utgör på vattenresurserna. Förändringen i nederbörd och avdunstning uppgår till ca 2-3 mm/år i distriktet, vilket på 10 år motsvarar ca 5% av årsnederbörden. Medan nederbörden kan variera stort mellan enskilda år ökar avdunstningen mer monotont. I distriktet syns ingen signifikant ökning i avrinning men

däremot i både nederbörd och avdunstning, vilket betyder att de till största del balanserar varandra. SMHI bedömer att det finns en risk att klimatförändringen försvårar möjligheten att nå god ekologisk status även i en relativt nära framtid.

Klimatförändringen leder till ökade vattentemperaturer vilket kan orsaka problem för den kommunala dricksvattenförsörjningen i grunda ytvattentäkter. SMHI rekommenderar därför en kartläggning vattenförsörjningens sårbarhet för både ökade vattentemperaturer och framtagande av åtgärder för att bemöta problem med försämrade råvattenkvalitet. Exempelvis kan vissa vattenuttag flyttas till djupare och kallare vatten för att undvika höga temperaturer i råvattnet, men alla sjöar kanske inte är tillräckligt djupa.

(Sida 109) Markavvattning påverkar inte säkert grundvattenbildningen på ett negativt sätt, i den mening att nederbörd kan infiltrera marken, men leder till en snabbare dränering av grundvattenmagasinet. SMHI rekommenderar därför att stycket om förändrad grundvattenbildning omformuleras för att istället fokusera på den ökade dräneringen och minskade magasineringen av grundvatten.

(10 000 tecken)

1.6 Synpunkter på kapitel 6 – Ekonomisk analys av vattenanvändning och vattentjänster:

(Sida 116) En analys av vattenanvändningen och dess ekonomiska värden bör inkludera alla tjänster som produceras med vattnet. I den statistiska sammanställningen saknas den i särklass största vattenanvändningen i distriktet - produktion av vattenkraftsel - vilket gör att man gravt underskattar det totala värdet av vattnet. SMHI förordar att även vattenkraftens vattenanvändning inkluderas i analyserna för att undvika att dessa värden (och miljöpåverkan) särbehandlas. Inte minst i Sydöstra Östersjöns distrikt kommer värdet av vattenkraften behöva avvägas mot andra nyttor i ett förändrat klimat, t.ex. dricksvattenförsörjning och jordbruksbevattning, och då blir det extra viktigt att alla nyttor inkluderas i ekonomiska analyser. Det finns redan metoder för att uppskatta vattenanvändningen inom vattenkraften och SMHI kan bistå med underlag för detta eftersom myndigheten fortlöpande samlar in data från kraftverksägare.

(Sida 116) Den ekonomiska analysen utgår från data som SCB levererar på relativt stor skala (distrikt) och det går inte att koppla vattenanvändningen till vattenresurser. Samtidigt måste denna koppling göras för att kunna identifiera risk- och problemområden, både i dagens och i framtidens klimat. SMHI föreslår att Vattenmyndigheterna tillsammans med SCB utreder vilken aggregeringsnivå som en framtida statistiksammansättning kan göras för att möjliggöra denna koppling och som samtidigt uppfyller kraven i datasäkerhetslagstiftningen. SMHI har nyligen tagit fram en aggregeringsnivå för användning i bl.a. prognos- och varningstjänsten som kallas "biflödesområden". Det finns ett antal hundra sådana områden i landet och kan möjligtvis även vara en lämplig aggregeringsnivå för ekonomiska analyser av vattenanvändningen. Kontakta SMHI för mer information om biflödesområden.

(Sida 118) SMHI har tillsammans med Jordbruksverket ett pågående arbete för att beräkna bevattningsuttag inom jordbruket. Metodiken har testats för enskilda områden med gott resultat och arbetet inriktas nu på att skala upp beräkningarna till hela landet. När detta är klart finns möjligheter att analysera bevattningsuttagen mer noggrant än tidigare, få dem redovisade med högre upplösning i tid och rum, samt t.ex. göra scenarier över bevattningsuttagen i ett framtida klimat. Nuvarande sammanställning som endast visar bevattningsuttagen var 5:e år kan inte användas för att särskilja trender eftersom dessa uttag är mycket väderberoende och varierar från år till år. Kontakta SMHI för mer information om arbetet med bevattningsuttagen och när dessa analyser kan bli tillgängliga.

(10 000 tecken)

1.7 Synpunkter på kapitel 7 – Miljökvalitetsnormer för vatten:

(Sida 143) I beslutsprocessen för att förklara en vattenförekomst som kraftigt modifierad saknas avrinningsområdesperspektivet. Särskilt problematiskt blir detta när man förklarar enskilda vattenförekomster i avrinningsområdet för kraftigt modifierade samtidigt som det kan finnas nedströmsliggande vattenförekomster som anses naturliga. Möjligheten att nå god ekologisk status i dessa naturliga vattenförekomster kan då kraftigt begränsas. SMHI efterlyser ett avrinningsområdesperspektiv i beslutsprocessen för kraftigt modifierade vatten, eller åtminstone en förklaring hur dessa målkonflikter ska hanteras. En lösning kan vara att förklara alla nedströmsliggande vattenförekomster som kraftigt modifierade men detta kan i sin tur vara svårt, särskilt i händelse av de är skyddade områden där miljökvalitetsnormen är hög eller god ekologisk status. I grunden måste man inse att när en vattenförekomst förklaras kraftigt modifierad så sänker man inte bara ambitionsnivån för åtgärder i den aktuella vattenförekomsten utan även i nedströmsliggande vattenförekomster.

(10 000 tecken)

1.8 Synpunkter på kapitel 8 – Sammanfattning av åtgärdsprogrammet:

(Sida 165) SMHI anser att det är bra att Vattenmyndigheterna jobbar med vattenplanering och särskilt stöttar länsstyrelserna kring vattenanvändning i ett förändrat klimat. Dessa frågor kräver att en myndighet med avrinningsområdesperspektiv samordnar berörda kommuner och länsstyrelser. SMHI hade gärna sett att arbete med vattenuttag/utsläpp läggs till i den lista med punkter som vägledningen för vattenplanering ska innehålla. Endast genom ett systematiskt arbete med att kartlägga och göra tillsyn på vattenuttag kommer kunskapen om vattenanvändningen kunna förbättras, men detta arbete är idag i sin linda. Vattenmyndigheternas arbete med vattenplanering skulle kunna sätta lite mer fokus på detta eftersatta område.

(10 000 tecken)

1.9 Synpunkter på kapitel 9 – Delaktighet i arbetet med vattenförvaltning:

(Sida 179) En nationell grupp som inte finns listad är SMHI-HaV-VM operativa grupp som prioriterar och övervakar de arbetsinsatser som SMHI utför med finansiering från anslag 1:11. Där ingår representanter för SMHI, Havs- och vattenmyndigheten och Vattenmyndigheterna. Gruppen tar även fram ett förslag till arbetsplan för nästkommande år som sedan VF styrgrupp beslutar om.

(Sida 180) En gruppering som förekommer på flera håll i Sverige är s.k. älvgrupper. Dessa består av intressenter från både myndigheter och näringsliv i ett avrinningsområde och samverkar framför allt kring aktuella situationer som rör översvämningar och torra (dvs extrema vattenflöden och vattenstånd). SMHI anser att dessa nätverk borde nämnas i sammanställningen eftersom de kan vara en tillgång inom vattenförvaltningsarbetet. SMHI deltar i regel med en representant i varje älvgrupp.

(10 000 tecken)

1.10 Synpunkter på kapitel 10 – Vattenförvaltning 2021–2027:

(Sida 198-200) En av de största utmaningarna för att skapa delaktighet i vattenförvaltningsarbetet är att visa resultat av allt arbete som läggs ner på åtgärder. Det kan vara svårt att skapa motivation och engagemang med dagens system av glesa och övergripande uppföljningar. Dessutom kan vi konstatera att förändringar i indelningar, underlag och metoder också gör det svårt att visa vad som egentligen blivit bättre/sämré mellan uppföljningarna. SMHI rekommenderar därför en uppdelning av de övergripande målen i delmål eller mätetal som kan följas upp tätare i tiden, likt kvartalsrapporter inom näringslivet. Med växande digitalisering och sammankopplade databaser bör sådana rapporter gå att skapa mer eller mindre automatiskt och inte fodra stora manuella arbetsinsatser från den redan tungt belastade arbetsstyrkan vid Vattenmyndigheterna. SMHI välkomnar en diskussion kring lämpliga sätt att följa upp vattenförvaltningsarbetet för att skapa större engagemang kring vattenfrågor.

(10 000 tecken)

1.11 Sammanfattar förvaltningsplanen vattenförvaltningsarbetet på ett bra sätt?

SMHI anser att förvaltningsplanen presenterar arbetet på ett bra sätt men har framfört ett antal förslag på justeringar/kompletteringar/förbättringar. Som central myndighet är det svårt att överblicka likheter och skillnader mellan de fem vattendistriktet utan att läsa alla distriktens förvaltningsplaner, åtgärdsprogram och andra underlag först. SMHI efterlyser därför en övergripande och kortfattad sammanfattning av de olika distriktens likheter och skillnader.

(10 000 tecken)

1.12 Övergripande synpunkter på förslag till förvaltningsplan:

Exempel på frågeställning: Hur tillgängligt är samrådsmaterialet?

SMHI anser att samrådsmaterialet är mycket lättillgängligt.

(10 000 tecken)

2. Förslag till åtgärdsprogram för vatten 2021–2027

Ange dina synpunkter på åtgärdsprogrammet.

Synpunkter på förslag till åtgärder riktade till myndigheter och kommuner

Här finns möjlighet att lämna förslag till förbättringar, förändringar kring respektive åtgärd riktad till myndigheter och kommuner. Det finns möjligheter att lämna synpunkter på alla delar av materialet, men det är inte nödvändigt att svara på alla frågor. Välj ut de delar som du eller din organisation känner er berörda av.

De synpunkter som lämnas blir en del i den fortsatta dialogen med kommuner och myndigheter. Vi önskar särskilt att länsstyrelser, kommuner och Forsvarsinspektören för hälsa och miljö kommenterar på åtgärder om vägledning (tillsyn och rådgivning), inom de områden som är relevanta för sin myndighet.

2.1 Motsvarar åtgärden behovet?

Lämna synpunkter på de åtgärder som berör din organisation/verksamhet. Välj ett av tre svarsalternativ och motivering när åtgärden inte motsvarar behovet.

Svarsalternativen är: Ja (åtgärden motsvarar behovet), Nej, åtgärden är mer omfattande än vad som behövs *eller* Nej, viktiga delar saknas i åtgärden.

Motivering: Motivera svaret när åtgärden inte motsvarar behovet (10 000 tecken)

Åtgärderna är:

1. Alla åtgärdsmyndigheter 1 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
2. Alla åtgärdsmyndigheter 2 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
3. Boverket 1 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
4. Forsvarsinspektören för hälsa och miljö 1 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*

5. Försvarsinspektören för hälsa och miljö 2 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
6. Försvarsinspektören för hälsa och miljö 3 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
7. Försvarsinspektören för hälsa och miljö 4 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
8. Havs- och vattenmyndigheten 1 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
9. Havs- och vattenmyndigheten 2 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
10. Havs- och vattenmyndigheten 3 *Nej, viktiga delar saknas i åtgärden. Det kan vara en omöjlig uppgift att säkerställa att miljökvalitetsnormerna följs med tanke på att det finns enskilda vattenförekomster som förklarats kraftigt modifierade (med lägre ambitionsnivå i åtgärdsarbetet) som påverkar nedströmsliggande naturliga vattenförekomster (med högre ambitionsnivå i åtgärdsarbetet). Det är med andra ord en stor utmaning att t.ex. uppfylla MKN god ekologisk status nedströms ett KMV med MKN måttlig ekologisk potential.*
11. Havs- och vattenmyndigheten 4 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
12. Havs- och vattenmyndigheten 5 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
13. Havs- och vattenmyndigheten 6 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
14. Havs- och vattenmyndigheten 7 *Nej, viktiga delar saknas i åtgärden. För att kunna bedöma åtgärders kostnadseffektivitet och avgöra rätt plats för rätt åtgärd behöver pengar avsättas till effektuppföljning, dvs en övervakning som kan användas för att utvärdera effekterna av en åtgärd. SMHI anser att effektuppföljning bör vara ett grundkrav i finansiering av åtgärder genom olika stöd men kan inte bedöma om detta ingår i åtgärden som den beskrivs.*
15. Havs- och vattenmyndigheten 8 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
16. Havs- och vattenmyndigheten 9 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
17. Jordbruksverket 1 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
18. Jordbruksverket 2 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
19. Jordbruksverket 3 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
20. Jordbruksverket 4 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
21. Jordbruksverket 5 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
22. Jordbruksverket 6 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
23. Kammarkollegiet 1 *Nej, viktiga delar saknas i åtgärden. Uppgifter från egenkontrollen bör även inrapporteras till SMHI så att de kan bilda underlag för kartläggning och analys inom det fortlöpande vattenförvaltningsarbetet. Utan underlag från egenkontrollen finns en överhängande risk att arbetet resulterar i osäkra beslutsunderlag och leder till ineffektiva åtgärder. SMHI anser att åtgärden till Kammarkollegiet även bör omfatta ett ansvar för att underlag från egenkontrollen inrapporteras och nyttjas i vattenförvaltningsarbetet för att minska osäkerheterna i bedömningarna.*
24. Kemikalieinspektionen 1 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
25. Läke medelsverket 1 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
26. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap 1 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
27. Naturvårdsverket 1 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
28. Naturvårdsverket 2 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
29. Naturvårdsverket 3 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
30. Naturvårdsverket 4 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
31. Naturvårdsverket 5 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
32. Naturvårdsverket 6 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
33. Naturvårdsverket 7 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
34. Naturvårdsverket 8 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
35. Naturvårdsverket 9 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*

36. Skogsstyrelsen 1 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
37. Skogsstyrelsen 2 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
38. Skogsstyrelsen 3 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
39. Statens geotekniska institut 1 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
40. Sveriges geologiska undersökning 1 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
41. Trafikverket 1 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
42. Länsstyrelserna 1 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
43. Länsstyrelserna 2 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
44. Länsstyrelserna 3 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
45. Länsstyrelserna 4 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
46. Länsstyrelserna 5 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
47. Länsstyrelserna 6 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
48. Länsstyrelserna 7 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
49. Länsstyrelserna 8 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
50. Länsstyrelserna 9 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
51. Länsstyrelserna 10 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
52. Länsstyrelserna 11 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
53. Länsstyrelserna 12 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
54. Regionerna 1 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
55. Kommunerna 1 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
56. Kommunerna 2 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
57. Kommunerna 3 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
58. Kommunerna 4 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
59. Kommunerna 5 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*
60. Kommunerna 6 *Ja (åtgärden motsvarar behovet)*

2.2 Övriga synpunkter på åtgärder:

Exempel på frågeställningar:

Har du förslag på ytterligare åtgärder?

Förvisso ska åtgärdsprogrammet egentligen inte innehålla kunskapshöjande åtgärder men SMHI ser ändå ett behov av att SCB börjar sammanställa information om vattenanvändning och vattenuttag på avrinningsområden som komplement till den sammanställning som idag görs för administrativa områden. Detta kräver sannolikt en viss uppstartssträcka eftersom enkäter, databaser och modeller behöver anpassas men är ändå nödvändigt för att kunna ställa vattenanvändningen i relation till vattentillgången. Nyttan av den statistik som SCB sammanställer för administrativa områden är begränsad i vattenförvaltningens arbete.

(10 000 tecken)

2. Förslag till åtgärdsprogram för vatten 2021–2027

Frågorna 2.3 – 2.10 rör åtgärdsprogrammets kapitel 3.

2.3 Synpunkter på avsnitt 3.1 – Sammanfattning av analysen:

SMHI har inga synpunkter.

(10 000 tecken)

2.4 Synpunkter på avsnitt 3.2 – Nyttan av att genomföra åtgärdsprogrammet:

SMHI har inga synpunkter.

(10 000 tecken)

2.5 Synpunkter på avsnitt 3.3 – Kostnader för att genomföra åtgärdsprogrammet:

SMHI har inga synpunkter.

(10 000 tecken)

2.6 Synpunkter på avsnitt 3.4 – Fördelning av kostnader per aktör:

SMHI har inga synpunkter.

(10 000 tecken)

2.7 Synpunkter på avsnitt 3.5 – Befintlig finansiering av vattenvårdande åtgärder:

SMHI har inga synpunkter.

(10 000 tecken)

2.8 Synpunkter på avsnitt 3.6 – Osäkerhets- och känslighetsanalys:

SMHI har inga synpunkter.

(10 000 tecken)

2.9 Synpunkter på avsnitt 3.7 – Slutsatser:

SMHI har inga synpunkter.

(10 000 tecken)

2.10 Lämna dina synpunkter på konsekvensanalysen:

SMHI har inga synpunkter.

(10 000 tecken)

3. Föreskrift om miljö kvalitetsnormer

Denna del innehåller frågorna 3.1 – 3.3 och rör föreskriften om miljö kvalitetsnormer (MKN).

3.1 Fungerar det att använda underlaget för normen som finns i VISS?

SMHI har inga synpunkter.

(10 000 tecken)

3.1 a Fungerar det att använda underlaget för normen som finns i VISS i arbetet som åtgärdsmyndighet?

SMHI har inga synpunkter.

(10 000 tecken)

3.1 b Fungerar det att använda underlaget för normen som finns i VISS i miljöprövningar?

SMHI har inga synpunkter.

(10 000 tecken)

3.1 c Fungerar det att använda underlaget för normen som finns i VISS vid fysisk planering?

SMHI har inga synpunkter.

(10 000 tecken)

3.2 Framgår det tydligt hur miljö kvalitetsnormerna för vatten är satta?

SMHI har inga synpunkter.

(10 000 tecken)

3.3 Övergripande synpunkter på föreskrift om miljö kvalitetsnormer:

Ett övergripande problem med miljö kvalitetsnormerna är när enskilda vattenförekomster förklaras kraftigt modifierade samtidigt som nedströmsliggande vattenförekomster klassas som naturliga vatten. Detta uppstår på flera håll och är särskilt problematiskt när det finns

områdesskydd typ Natura2000 i systemet. SMHI hittar ingen lösning på detta problem i samrådsmaterialet. I grunden betyder det att åtgärder i KMV får en lägre ambitionsnivå pga samhällsnyttan med vattenkraft samtidigt som nedströmsliggande vattenförekomster i Natura2000-områden får betydligt högre ställda miljö kvalitetsnormer. Med ett avrinningsområdesperspektiv ter sig detta som ett problem som är omöjligt att lösa. En lösning hade varit att förklara alla vattenförekomster nedströms ett KMV också för KMV, men det är inte förenligt med områdesskydd av typ Natura2000. En annan lösning kan vara att anlägga magasin för återreglering till naturliga flöden nedströms KMV men det innebär också stora ingrepp i naturen.

(10 000 tecken)

4. Delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka

Här kan du lämna synpunkter för den eller de vattendistrikt som valts att lämna synpunkter för enligt sidan 3 i detta Word-dokument.

4.1a Synpunkter på Bottenvikens delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

4.1b Synpunkter på Bottenhavets delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

4.1c Synpunkter på Norra Östersjöns delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

4.1d Synpunkter på Södra Östersjöns delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka:

1. Inledning

Termen "ekologiska flöden" används i stycket om syfte men behöver definieras. Termen bör också läggas till i ordlistan som finns i bilaga.

Meningen "Utveckla varningssystem för att upptäcka och förutsäga torka vilket kan omfatta." är ofullständig. SMHI anser att långtidsprognoser bör spela en viktig roll för samhällets beredskap. Det är därför en rimlig åtgärd att arbeta med målsättningen att höja kvaliteten på prognoserna och sedan implementera dessa i förvarningssystem för torka och vattenbrist.

Under stycket "Fortsatt utveckling av delförvaltningsplanen" finns en punkt som handlar om att förfina den geografiska upplösningen så att särskilt utsatta områden kan identifieras. SMHI föreslår att en del i detta arbete kan bestå i att kartlägga hur ofta olika kommuner infört restriktioner för vattenanvändningen och orsaker till detta. Svenskt vatten samlar fortlöpande in denna information från de kommunala VA-bolagen. Dessa data kan påvisa platser som relativt ofta har problem med vattenförsörjningen och som därför kan behöva extra fokus i åtgärdsplaneringen.

2. Bakgrund - Södra Östersjön

I stycket som räknar upp skador som kan uppstå vid låga grundvattennivåer finns ytterligare en negativ effekt som bör nämnas. Låga grundvattennivåer i torvjordar leder till oxidation av kolföreningar och stora växthusgasutsläpp. Detta gör att torvjorden sjunker samman. Forskning har uppskattat att växthusgasutsläppen från utdikade torvjordar i landet ligger på samma nivå som utsläppen från hela Sveriges fordonsflotta.

I SCBs sammanställning av vattenanvändningen finns inte vattenkraften med men är den sektor som använder i särklass mest vatten. Att vattenkraften inte finns med har sin orsak i vad som definieras som vattenuttag och vattenanvändning av SCB. Man kan definiera vattenuttag som "mängd vatten som tas från grundvatten eller ytvatten för användning". Efter uttag och användning så kan delar av eller hela mängden returneras. Med detta synsätt inkluderas vattenkraften. SMHI anser att vattenkraftens vattenanvändning bör inkluderas annars framstår inte värdet av vatten för elproduktion tydligt.

Årsvärden av vattenanvändningen kan ge en skev bild av vilka verksamheter som har störst påverkan. Den förhållandevis låga andelen vatten som används för bevattning inom jordbruket är vilseledande eftersom dessa uttag oftast sker under en begränsad period då vattentillgången ofta är låg. Därför kan dessa uttag ha en relativt stor påverkan på vattenresurserna under dessa perioder. SMHI rekommenderar att stycket kompletteras för att reflektera detta.

3. Pågående åtgärder mot torka och vattenbrist i Södra Östersjön

En situation som uppstod 2016 var att lantbrukare med djurbesättningar drabbades av torrlagda brunnar och behövde akut hjälp med transporter av dricksvatten till djuren. Krisberedskapen vid länsstyrelser och kommuner diskuterade då hur den akuta hjälpen skulle finansieras. Det fanns inledningsvis en tveksamhet över att finansiera hjälpen helt med skattemedel med anledning av att detta kunde tolkas som att gynna vissa företag

ekonomiskt. Det är oklart om frågan utreddes fullständigt och SMHI anser det lämpligt att undersöka vilka regler som gäller för att undvika tveksamheter kring akuta stödåtgärder under framtida torkaperioder.

4. Behov av kunskapshöjande åtgärder i Södra Östersjön

I första stycket beskrivs water exploitation index (wei+) som ett sätt att mäta om vattenbehovet är större än tillgången, men det är inte korrekt. Detta index mäter vattenkonsumtionen i förhållande till vattentillgången, dvs det vatten som tas ut och inte returneras. Vattenbehovet är dock betydligt större än vattenkonsumtionen eftersom många verksamheter släpper ut vatten efter nyttjande. Ett vattenkraftverk har exempelvis ett vattenbehov men konsumerar oftast inget vatten eftersom vattnet i de flesta fall returneras när det passerat turbinen. Samma sak gäller industrier som behöver vatten för kylning. För att beskriva hur vattenbehovet förhåller sig till vattentillgången behöver man beakta alla vattenuttag, oavsett om vattnet konsumeras eller returneras.

SMHI har tagit fram en ny hydrologisk indelning, biflödesområden (BARO), som har en något lägre aggregeringsnivå än huvudavrinningsområden (HARO). SMHI undersöker nu möjligheten att aggregera data över vattenuttag för dessa områden. Vår förhoppning är att detaljeringsgraden i BARO är i enlighet med gällande säkerhetslagstiftning. En fördel med att sammanställa data för alla BARO är att samma indelning används för att kommunicera varningar i den hydrologiska prognos- och varningstjänsten. En fråga för Vattenmyndigheterna att undersöka är om SCB kan börja sammanställa data över vattenanvändningen för BARO i framtiden som ett första steg mot en avrinningsområdesorienterad metodik.

SMHI har en pågående intern utredning om vilka indikatorer på torka som ska användas av myndigheten. Efter inledande möten finns ett utkast till indikatorlista som snart kommer att förmedlas till andra myndigheter. Samma indikatorer kommer sedan att beräknas för klimatscenarier för att ge en bild av hur problem med torka kan komma att förändras i framtiden.

Under 2020 utvecklade SMHI ett scenarioverktyg för att kunna beräkna effekter av åtgärder mot torka och vattenbrist i en inledande känslighetsanalys. En första version av verktyget YtSim publicerades på SMHIs webb i december 2020 och är fritt tillgängligt. Den första versionen inkluderar två typer av åtgärder: förändrade sjöregleringar och förändrade vattenuttag. Planen är att lägga till anlagda våtmarker som åtgärd under 2021. Det finns även tankar på att inkludera klimatscenarier i YtSim för att utvärdera åtgärdseffekter i ett förändrat klimat. YtSim återfinns på webbsidan <https://vattenwebb.smhi.se/ytsim>

5. Åtgärder som behöver vidtas av centrala myndigheter och länsstyrelser i Södra Östersjön

Åtgärderna som handlar om rådgivning för vattneffektivisering behövs men det kan vara svårt att identifiera vilka områden som riskerar få vattenbrist inom de närmaste 12 åren med tanke på den naturliga vädervariationen. Det finns en risk i alla områden men den är olika stor. De extrema torkahändelser som inträffade 2016-2018 matchas i de flesta fall bara av torkahändelser under mitten av 1970-talet. SMHI föreslår istället att grunda urvalet på analyser av en historisk period. Det är troligt att områden som redan upplever/upplevt problem med vattenbrist kommer att fortsätta ha problem, även om det kanske inte inträffar så ofta.

Åtgärderna som handlar om plan för omprövning av tillstånd för vattenuttag behövs. Med anledning av den pågående klimatförändringen anser SMHI att nya tillstånd bör vara tidsbegränsade, precis som de omprövningar som sker inom NAP-vattenkraft. Detta är även lämpligt som incitament för att anpassa tillstånden efter utvecklingen av bästa möjliga teknik och framtida effektivisering.

SMHI stödjer förslaget om åtgärd för tillsynsvägledning och anser att detta är en viktig förutsättning för att få kontroll på vattenuttagen.

SMHI stödjer förslaget om återställning av utdikade marker som inte nyttjas, eller där nyttan av markavvattningen inte överväger skadorna. Även om det fortfarande saknas forskningsresultat som kan bekräfta att våtmarker har en avgörande påverkan på grundvattenbildning och lågflöden så finns många andra motiv för åtgärden. Framför allt gynnas den biologiska mångfalden av vattenbiotoper och fuktiga miljöer, men även växthusgasutsläpp reduceras när utdikad torvmark återväts. Dessutom bör naturmiljöer alltid återställas när verksamheter som nyttjat naturresurser upphört.

(10 000 tecken)

4.1e Synpunkter på Västerhavets delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5. Bilagor till samrådsmaterialet

I frågorna 5.1 – 5.5 anger du dina synpunkter på förvaltningsplanens bilagor 1–5.

5.1 Synpunkter på Bilaga 1 – Ordlista:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.2 Bilaga 2 – Administrativ information om vattendistriktet:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.3 Bilaga 3 – Register över utsläpp och spill:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.4 Bilaga 4 – Riskhanteringsplaner enligt översvämningsförordningen:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.5a Bilaga 5a – Krav enligt vattenförvaltningsordningen i Bottenvikens vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.5b Bilaga 5b – Krav enligt vattenförvaltningsordningen i Bottenhavets vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.5c Bilaga 5c – Krav enligt vattenförvaltningsordningen i Norra Östersjöns vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.5d Bilaga 5d – Krav enligt vattenförvaltningsordningen i Södra Östersjöns vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.5e Bilaga 5e – Krav enligt vattenförvaltningsordningen i Västerhavets vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5. Bilagor till samrådsmaterialet

På frågorna 5.6a – 5.10 anger du synpunkter på förvaltningsplanens bilagor 6–10. Här kan du lämna synpunkter för den eller de vattendistrikt som valts att lämna synpunkter för enligt sidan 3 i detta Word-dokument.

5.6a Bilaga 6a – Vattenförekomstindelning och typning i Bottenvikens vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.6b Bilaga 6b – Vattenförekomstindelning och typning i Bottenhavets vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.6c Bilaga 6c – Vattenförekomstindelning och typning i Norra Östersjöns vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.6d Bilaga 6d – Vattenförekomstindelning och typning i Södra Östersjöns vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.6e Bilaga 6e – Vattenförekomstindelning och typning i Västerhavets vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.7a Bilaga 7a – Skyddade områden enligt vattenförvaltningsförordningen i Bottenvikens vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.7b Bilaga 7b – Skyddade områden enligt vattenförvaltningsförordningen i Bottenhavets vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.7c Bilaga 7c – Skyddade områden enligt vattenförvaltningsförordningen i Norra Östersjöns vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.7d Bilaga 7d – Skyddade områden enligt vattenförvaltningsförordningen i Södra Östersjöns vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.7e Bilaga 7e – Skyddade områden enligt vattenförvaltningsförordningen i Västerhavets vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.8a Bilaga 8a – Övervakningsprogram för Bottenvikens vattendistrikt 2016–2021:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.8b Bilaga 8b – Övervakningsprogram för Bottenhavets vattendistrikt 2016–2021:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.8c Bilaga 8c – Övervakningsprogram för Norra Östersjöns vattendistrikt 2016–2021:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.8d Bilaga 8d – Övervakningsprogram för Södra Östersjöns vattendistrikt 2016–2021:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.8e Bilaga 8e – Övervakningsprogram för Västerhavets vattendistrikt 2016–2021:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.9a Bilaga 9a – Samarbete över gränserna i Bottenvikens vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.9b Bilaga 9b – Samarbete över gränserna i Bottenhavets vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.9c Bilaga 9c – Samarbete över gränserna i Västerhavets vattendistrikt:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.10 Bilaga 10a – Joint Plan Torneälven:

För dig som svarar för detta vattendistrikt - Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5. Bilagor till samrådsmaterialet

Här anger du synpunkter på bilagor som hör till åtgärdsprogram och föreskrift om miljökvalitetsnorm.

5.11 Synpunkter på åtgärdsprogrammets bilaga 1:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.12 Synpunkter på föreskrift om miljökvalitetsnormers bilaga 1–3:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

5.13 Synpunkter på föreskrift om miljökvalitetsnormers bilaga 4:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

6. Miljökonsekvensbeskrivning av vattenförvaltningens åtgärdsprogram 2021–2027

Här kan du lämna övriga synpunkter och kommentarer på miljökonsekvensbeskrivning. Miljökonsekvensbeskrivningen kommer inte att ändras efter samrådet. Vattenmyndigheten kommer att ta hänsyn till synpunkter som kommit in vid beslut om att fastställa åtgärdsprogram, förvaltningsplan och miljökonsekvensnormer.

6.1 Synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

7. Övriga synpunkter

Här kan du lämna övriga synpunkter och kommentarer på förvaltningsplanen, åtgärdsprogrammet, föreskriften om miljökvalitetsnormer, delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och bilagorna.

7.1 Ger förvaltningsplanen, åtgärdsprogrammet, bilagor och VISS dig den information du behöver för ditt arbete?

Vad borde kompletteras?

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)

7.2 Övriga synpunkter på samrådsmaterialet:

Skriv text här som du kopierar in i webbenkät

(10 000 tecken)